

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 OSLO

Vår dato: 10.02.2017
Vår ref.: 200903234-101 kv/jfj
Arkiv: 312 / 052.6Z
Deres dato: 17.10.2016
Deres ref.: 16/376-

Saksbehandler:
Jakob Fjellanger
22959213

NVEs vurdering etter rapport fra Biofokus og etterfølgende uttalelser i forbindelse med NVEs innstilling til søknadene om overføring fra Vossadalsvatn til Svartavatn og om Øystese kraftverk

Innledning

NVE viser til brev fra OED, datert 17.10.2016, hvor NVE blir bedt om å komme med merknader til rapport 2016-6 fra Biofokus «Kartlegging av naturverdier i nedre deler av Øystesevassdraget i Kvam herad, Hordaland» og etterfølgende høringsuttalelser. Biofokus-rapporten ble utarbeidet på oppdrag fra Naturvernforbundet i Hordaland, og dokumenterer bl.a. funn av rødlistede lav- og mosearter i Øystesejuvet. Denne informasjonen forelå ikke da NVE den 14.12.2015 sendte sin innstilling til OED vedrørende søknadene om overføring fra Vossadalsvatn til Svartavatn og om Øystese kraftverk (NVE 200903234-89 og NVE 201001976-95).

Nedenfor vil vi kort gå gjennom det som framkommer i Biofokus-rapporten og i høringsuttalelsene som ble innhentet av OED. Deretter vil vi vurdere hvilken betydning de nye funnene har for NVEs innstilling. Herunder vil vi også vurdere samlet belastning ut fra rødlistefunn som er gjort i andre bekkekløfter i området, og situasjonen i undersøkte bekkekløfter i Hordaland fylke

Biofokus-rapport 2016-6

Biofokus-rapporten (NVE 200903234-95) er datert 15.05.2016 og er utarbeidet av biologene Torbjørn Høitomt og Jon T. Klepsland, som begge er ansatt i Biofokus. På nettsidene til Biofokus er Klepsland oppført med spesialkompetanse på lav og Høitomt med spisskompetanse på alle grupper mose. Begge har deltatt i en rekke kartleggingsarbeider utført av Biofokus, og Høitomt var en av to forfattere som på oppdrag fra NVE utarbeidet rapport om etterundersøkelse av naturtyper og flora i en rekke småkraftprosjekter i Kvam herad og nærliggende kommuner (NVE-rapport 102-2015).

I Biofokus-rapporten ble det identifisert to avgrensede naturtypelokaliteter, fossesprøytsonen ved Ørredalsfossen og bekkekløfta fra Ørredalsfossen og en drøy km nedover langs elva. Begge lokalitetene gis verdi svært viktig (A-verdi) ut fra artsfunn, størrelse, habitatkvalitet og regional forekomst. Ved

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsvæien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

sammenligning med de 49 bekkekløftene som ble kartlagt i Hordaland i 2009 i forbindelse med bekkekløftprosjektet, mener Høitomt og Klepsland at Øystesekløfta er blant de viktigste.

I naturtypelokalitetene ble det identifisert totalt 163 mosearter og 44 lavarter. Av disse er seks rødlistede moser og fem rødlistede lav. Skoddemose og hårkurlemose og laven *Porpidia hydrophila*, som alle har status sårbar (VU), ble funnet i fossesprøytonen ved Ørredalsfossen. De andre rødlisteartene samt laven *Porpidia hydrophila* ble funnet i bekkekløfta. Av moseartene i bekkekløfta har én status VU, to status nær truet (NT) og én status datamangel (DD). Av lavarterne har tre status VU (i tillegg til *Porpidia hydrophila*) og to status NT. I tillegg kommer tre rødlistede karplanter, alm, ask og barlind, alle med status VU. Videre nevnes lavartene *Gyalidea roseola*, som ikke er rødlistet, men med kun tre kjente funn i Norge, og *Arthonia excipienda*, som heller ikke er rødlistet men som muligens ikke er funnet i Norge tidligere.

Den samlede verdien av det undersøkte området for naturtyper og rødlistearter vurderes å være stor. Som bakgrunn for dette peker Høitomt og Klepsland på markert og variert kløftetopografi, rik berggrunn, fuktig og forholdsvis varmt klima, variert skogbilde og fossesprøyt. Videre antas Øystese kraftverk i driftsfasen å ha stort til middels negativt omfang for naturtypene, og stort negativt omfang for rødlisteartene. For rødlisteartene pekes særlig på skoddemose og hårkurlemose, som kan forsvinne fra fossesprøytonen, og tannkjølmose (VU) som ble funnet på trær i fuktige deler av bekkekløfta. Det konkluderes med at konsekvensen blir stor til svært stor for tema flora/naturtyper og svært stor for tema rødlistearter. I rapporten henvises til DN-håndbok 13 med senere vedlegg når det gjelder kartlegging og verdisetting av naturtyper. NVE legger til grunn at man ved fastsettelsen av konsekvensene har brukt metoden (konsekvensvifta) som framkommer i Vegvesenets håndbok 712.

Av Biofokus-rapporten framgår at funnene og konsekvensvurderingene er ment som et supplement til Multiconsults KU-rapporten for flora, fauna og verneinteresser vedlagt søknaden for Øystese kraftverk (NVE 200903234-42), i Biofokus-rapporten referert til som Mork og Moe (2012). I KU-rapporten ble det ikke identifisert noen rødlistede mose- eller lavarter, og av naturtypelokaliteter ble kun identifisert fossesprøytonen ved Ørredalsfossen og en forekomst av rik edelløvskog i nedre del av bekkekløfta.

Høringsuttalelser

OED har mottatt uttalelser fra de fire høringspartene Kvam herad, Fylkesmannen i Hordaland, BKK Produksjon AS og Øystese Kraft AS. Det innkom også uttalelse fra Forum for natur og friluftsliv i Hordaland m. fl., fra Sabima m. fl. og i tillegg tilsvaret fra Biofokus rettet mot notatet fra Rådgivende biologer som var vedlagt uttalelsen fra BKK Produksjon.

Fylkesmannen i Hordaland (NVE 200903234-98) mener at Biofokus-rapportens funn og vurderinger må veie tungt ved avgjørelsen av konsesjonsspørsmålet for begge utbyggingssakene i Øystesevassdraget. Videre minner Fylkesmannen om samlet belastning for sårbart høyfjellsområde og hensynet til regionale friluftsinnteresser, noe de også påpekte i tidligere høringsuttalelse til konsesjonssøknadene (NVE 200903234-75 og NVE 201001976-91).

Kvam herad (NVE 201001976-108) mener at NVEs gjengivelse at kraftproduksjonen kan misforstås, og anfører at overføringen fra Vossadalsvatn kun vil medføre økt produksjon på 24,9 GWh/år i forhold til at kun Øystese kraftverk blir bygd. De mener videre at NVE undervurderer verdien av natur- og friluftsinnteressene i øvre del av Øystesevassdraget. For øvrig er de i det vesentlige enige med NVEs vurderinger i innstillingen fra 14.12.2015.

BKK Produksjon AS (NVE 200903234-99) mener at Biofokus-rapporten bekrefter konklusjonene i deres søknad om at vassdraget har store natur- og opplevelsesverdier. BKK fastholder at overføringen fra Vossadalsvatn til Svartavatn vil ha liten påvirkning på disse verdiene.

BKK legger fram oppdaterte vurderinger av de hydrologiske forholdene, basert på utvidelse av tidligere anvendte dataserier fram til 2015. Ifølge dette vil overføringen medføre reduksjon av årlig middelvannføring ved Ørredalsfossen til 71 % (mot 70 % i opprinnelig KU), fordelt på 72 % på sommeren og 70 % på vinteren. Videre framgår at vannføringen i et vått år med overføringen vil være betydelig større enn i et tørt år uten overføringen, se tabellen på s. 5 i utredningen. Dette betyr at reduksjonen i vannføring er mindre enn forskjellen mellom ulike år (tørt år og vått år) med dagens situasjon. Alle flomhendelser vil fortsatt gjøre seg gjeldende, men en del middels-store flommer vil bli noe redusert i størrelse. Ifølge KU-rapport for hydrologi (NVE 201001976-48) vil flomhendelsene generelt kun endres marginalt med overføringen. Særlig gjelder dette i perioder med overløp på Svartavatn-magasinet, da man vil måtte stenge overføringen for å unngå forverring av flomsituasjonen i Samnangervassdraget.

BKK engasjerte Rådgivende Biologer til å vurdere overføringens konsekvenser for naturverdiene som er dokumentert i Biofokus-rapporten. Rådgivende Biologer mener at Biofokus tar feil når de gir fossesprøytonen og bekkekløfta stor verdi for rødlistearter, og med henvisning til NVE-veileder 3-2009 hevder de at når det kun er funnet arter som på rødlista har status «sårbar» (VU) så gir dette middels verdi for området. Middels verdi tilsvarer verdivurderingen i Swecos KU-rapport vedlagt BKKs konsesjonssøknad (NVE 201001976-48), av Rådgivende Biologer referert til som Heimstad (2011). De er imidlertid enige med Biofokus i at verdien av naturtypene skal økes fra middels til stor. Rådgivende Biologer er videre uenige med Biofokus i vurderingen av omfang. De legger vekt på at elva beholder en ikke ubetydelig del av vannføringen, at luftfuktigheten avhenger av diverse forhold i tillegg til vann i elva, og at en reduksjon i vannføringen på knapt 30 % er lite i denne sammenheng. Dermed må omfanget bli mindre. De konkluderer med at BKK sitt prosjekt vil ha middels negative konsekvenser for naturtyper og liten til middels negative konsekvenser for rødlistearter.

Øystese Kraft AS (NVE 200903234-99), heretter kalt ØKAS, argumenterer først mot NVEs innstilling om at inntaket til Øystese kraftverk flyttes ca. 100 m nedstrøms forslaget i søknaden fra ØKAS.

Vedrørende Biofokus-rapporten påpeker ØKAS at det er vanskelig/feil å sammenligne naturverdiene ved Øystesevassdraget med bekkekløftene som ble kartlagt i bekkekløft-prosjektet for en del år tilbake. Dette skyldes bl.a. en betydelig kompetanseheving angående moser og bekkekløfter siden den gang, og Øystese Kraft antar at mange av bekkekløftene har fått for lav verdi i forhold til dagens kunnskap. For å kunne sammenligne direkte må disse bekkekløftene undersøkes på nytt, og av de samme spesialistene (Høitomt og Klepsland) som har skrevet Biofokus-rapporten for Øysteseelva.

Videre mener ØKAS at kun fem av de registrerte rødliste-artene opplagt er avhengige av vannføring, fossesprøyt eller luftfuktighet fra elva. Dette gjelder de fire VU-artene hårkurlemose, skoddemose, tannkjølmose og laven *Porpidia hydrophila*, samt DD-mosearten *Hygrohypnum subeugyrium*. ØKAS viser her til artsdatabankens trusselvurdering og til kvalitetssikring av bl.a. biolog Geir Gaarder.

ØKAS anfører også at middelvannføringen ved Ørredalsfossen vil være 1120 l/s i sommerhalvåret og 780 l/s i vinterhalvåret, og at dette er atskillig høyere enn minstevannføringen på 400 l/s i vekstsesongen som Biofokus tar utgangspunkt i (Biofokus-rapporten s. 14). ØKAS mener forøvrig at det ikke er påvist noen klar statistisk sammenheng mellom vannføring og relativ luftfuktighet, og mener at andre faktorer som lufttemperatur ser ut til å ha større betydning.

ØKAS mener samlet sett at de ovenfor nevnte fem VU-artene til en viss grad vil tilpasse seg det nye vannføringsregimet og etablere seg nærmere elva, ev. med noe reduserte bestander. For VU-artene *Anthonia stellaris* og knattmose mener ØKAS at det er mindre trolig at de blir påvirket av utbyggingen, og peker på beskrivelser i Artsdatabanken og funnstedene ved Øysteseelva. For de andre syv rødlisteartene anføres at de er typiske skogs- og kulturarter som ikke er spesielt knyttet til vassdrag.

Forum for natur og friluftsliv i Hordaland, Bergen og Hordaland Turlag, JFF Hordaland og Naturvernforbundet i Hordaland (NVE 200903234-100) henviser til St. prp. 53 (2008-2009) der uttrykket «særlige kvaliteter» brukes ved vurderingen av vern. De ber myndighetene vurdere om Øystesevassdraget har slike kvaliteter.

De påpeker videre at OED i saken om Risbruelva kraftverk (saknr. 16/788-) ga avslag til utbygging med henvisning til bekkekløft med A-verdi og funn av hårkurlemose (VU), og at verdiene i Øysteseelva ifølge Biofokus-rapporten er vel så store. De mener at foreslåtte manøvreringsreglementer ikke i tilstrekkelig grad vil avbøte de negative konsekvensene for rødliste-arter og naturtyper.

Med henvisning til naturmangfoldloven § 8 mener organisasjonene at man må vurdere behovet for tilleggssundersøkelser. De viser til at Biofokus-rapporten påpeker svært gode lokalklimatiske og næringsmessige forhold, og at det er potensial for å finne flere rødlistede arter i bekkekløfta, f.eks. av insekter og sopp.

For overføringsprosjektet henviser organisasjonene til KU-rapporten for naturmiljø (NVE 201001976-48), og spør på s. 7 bl.a. om de fuktighetskrevene artene vil tåle reduksjonen i vannføring, og hvorfor konsekvensen for naturmiljøet i Ørredalsfossen blir «liten negativ». De påpeker videre at Vossadalsvatn og Fitjadalsvatn ikke er vurdert som rødlistede naturtyper på tross av at slike sjøer etter rødlisten for naturtyper er klassifisert som sårbare. Organisasjonene mener også at Vossadalselva renner gjennom en bekkekløft like nedstrøms Vossadalshola, mellom kote 480 og 440, som ikke er omtalt i søknaden om overføring fra Vossadalsvatn.

For øvrig har organisasjonene kommentarer knyttet til temaer som landskap, anadrom fisk, friluftsliv, kultur og samlet belastning.

Sabima, Norsk Friluftsliv, Norges jeger- og fiskerforbund, WWF Norge, DNT og Naturvernforbund (NVE 200903234-102) har sendt felles høringsuttalelse. De mener det i NVEs innstilling er gitt mangelfull vurdering etter vannforskriften § 12. Videre etterlyses en grundigere vurdering av forholdet mellom samfunnsnyttene ved utbyggingene opp mot tapet av miljøkvalitet, og av summen av inngrep i vassdrag, bekkekløfter, fossesprøytoner og anadrome elvestrekninger i regionen.

Biofokus (NVE 200903234-100) viser til vurderingene utført av Rådgivende Biologer på vegne av BKK, og mener vurderingene er gjort på gale premisser. Biofokus anfører at det i deres rapport ikke er gitt vurderinger av konsekvensene av BKK sitt overføringsprosjekt men kun av Øystese kraftverk. De er også uenige med Rådgivende Biologer i at Biofokus gjør metodiske feil ved verdisettingen av fossesprøytonen og bekkekløfta.

Rødlistede mose- og lavarter funnet i Øystesejuvet

Skoddemose

Skoddemose er en sårbar mose (VU) med liten populasjonsstørrelse og pågående nedgang (C-kriteriet). Viktigste kjente påvirkningsfaktor er vassdragsregulering. Kjente nye funn av arten tyder på at arten er knyttet til fossesprøytmiljø, men det finnes gamle funn av arten i også andre typer miljøer. Det er kjent kun 68 individer av arten i Norge, men med antagelsen om at arten kan finnes i andre miljøer enn i fossesprøytmiljøet er mørketallet satt til 100. Det er antatt at mellom 5 og 25 % av artens totale utbredelse i verden er her i Norge.

Arten er knyttet til undersiden av steiner og overheng i fosse-enger. Alle endringer som medfører reduksjon i naturtypen fosse-eng vil påvirke livsmiljøet til arten. Mulige avbøtende tiltak i

vassdragsreguleringssaker er å øke vannføringen i kalde perioder sent på høsten slik at fosse-engen islegges.

Hårkurlemose

Hårkurlemose er en sårbar mose (VU) med liten populasjonsstørrelse og pågående nedgang (C-kriteriet). Viktigste kjente påvirkningsfaktor er vassdragsregulering. Det er kjent 250 individer av arten i Norge, men med antagelsen om at arten er underrapportert er mørketallet satt til 20. Det er antatt at under 1 % av artens totale utbredelse i verden er her i Norge.

Arten er knyttet til klipper og berg på fuktige, gjerne flomutsatte steder langs vassdrag. Alle endringer som påvirker variasjonen i vannføring vil dermed redusere habitatet for arten. Mulige avbøtende tiltak i vassdragsreguleringssaker er å øke antall dager det vil gå overløp over dammen slik at flomsonene opprettholdes.

Knattmose

Knattmose er en nær truet mose (NT) med svært liten bestand i Norge (D-kriteriet). Antatt viktigste trusler mot arten er veibygging og hogst. Det er kjent 75 individer av arten i Norge og mørketallet satt til 20 selv om arten er karakteristisk og lett å kjenne igjen. Det er antatt at under 1 % av artens totale utbredelse i verden er her i Norge.

Arten er knyttet til fuktige og kalkrike bekkekløfter og berg i skoglandskapet. Mulige avbøtende tiltak i vassdragsreguleringer er å søke å unngå direkte inngrep som veier og rørgater i habitatet.

Tannkjølmose

Tannkjølmose er en sårbar mose (VU) med svært liten bestand i Norge (D-kriteriet). Antatt viktigste trussel mot arten er hogst. Arten er kjent fra tre lokaliteter i Norge og bestanden i Norge er beregnet til å være omtrent 1000 individer om man bruker et mørketall på 10. Det er antatt at under 1 % av artens totale utbredelse i verden er her i Norge. Arten er blant annet kjent fra Arizona i USA og fra Alpene.

Arten er i Norge knyttet til trær i fuktige skoger og semi-naturlig eng. Andre steder er den knyttet til bergvegger i litt tørrere miljøer.

Stammesigd

Stammesigd en nær truet mose (NT) med liten populasjonsstørrelse og pågående nedgang (C-kriteriet). Viktigste trusler mot arten er nedbygginger i bynære strøk og nedgang i antallet styvingstrær. Det er kjent 660 individer av arten i Norge og mørketallet satt til 20 siden økologien er forholdsvis godt kjent. Det er antatt at under 1 % av artens totale utbredelse i verden er her i Norge.

Hygrohypnum subeugyrium

Hygrohypnum subeugyrium er en mose vi ikke kjenner utbredelsen til i Norge (DD). I Sverige er arten vurdert til å være sårbar (VU) på grunn av svært liten bestand (D-kriteriet). Trusler mot arten er vassdragstiltak og forsuring eller eutrofiering.

Arten vokser på steiner i vassdrag og langs innsjøer.

Bleik kraterlav

Bleik kraterlav er en sårbar lav (VU) med liten bestand i Norge og med pågående bestandsreduksjon (både A- og C-kriteriet). Det er kjent 810 individer av arten i Norge og mørketallet satt til 5. Viktigste

trusler mot arten er almesyke, askeskuddssyke og beiting av hjortevilt. Det er antatt at under 1 % av artens totale utbredelse i verden er her i Norge.

Arten vokser på gamle ask- og almetrær, gjerne gamle styvingstrær.

Skorpefiltlav

Skorpefiltlav en nær truet lav (NT) med liten bestand i Norge og med pågående bestandsreduksjon (både A- og C-kriteriet). Det er kjent 1122 individer av arten i Norge og mørketallet satt til 2. Viktigste trussel mot arten er hogst av skog. Det er antatt at 1-5 % av artens totale utbredelse i verden er her i Norge.

Arten vokser på gamle løvtrær med rik bark.

Hasselrurlav

Hasselrurlav en nær truet lav (NT) med svært liten bestand i Norge (D-kriteriet). Viktigste trussel mot arten er hogst av skog. Det er kjent 608 individer av arten i Norge og mørketallet satt til 3. Det er antatt at 1-5 % av artens totale utbredelse i verden er her i Norge.

Arten vokser på stammen av hassel i skog med høy luftfuktighet.

Arthonia stellaris

Arthonia stellaris er en sårbar lav (VU) med svært liten bestand i Norge og med pågående bestandsreduksjon (både A-, C- og D-kriteriet). Viktigste trussel for arten er treslagsskifte fra løvskog til barskog. Det er kjent 100 individer av arten i Norge og mørketallet satt til 10. Det er antatt at 1-5 % av artens totale utbredelse i verden er her i Norge.

Arten vokser hovedsakelig på hassel og rogn i fuktige regnskoger på Vestlandet.

Porpidia hydrophila

Porpidia hydrophila er en sårbar lav (VU) med svært liten bestand i Norge og med pågående bestandsreduksjon (både C- og D-kriteriet). Viktigste trussel for arten er vassdragsregulering. Det er kjent 40 individer av arten i Norge og mørketallet satt til 10. Det er antatt at 1-5 % av artens totale utbredelse i verden er her i Norge.

Arten vokser på overrislet berg i elver og bekker.

Bekkekløftprosjektet

I perioden 2007-2010 ble det på oppdrag fra Direktoratet for naturforvaltning (nå Miljødirektoratet) utført kartlegging av 625 bekkekløfter i 14 fylker. Formålet var å øke kunnskapen om det biologiske mangfoldet i bekkekløfter, og bruke kunnskapen bl.a. i utvelgelsen av områder for vern, til forvaltning av det biologiske mangfoldet i bekkekløfter og i behandlingen av søknader om små vannkraftverk. Arbeidet ble utført av blant annet BioFokus, Miljøfaglig Utredning, Norsk institutt for naturforskning, Ambio og Rådgivende biologer. Lokalitetene ble valgt ut etter samråd med fylkesmennene i de ulike fylkene og kriteriene for utvelgelse varierte fra fylke til fylke. Her kan nevnes at i Kvam kommune ble Revsgjelet (Risbruelv) og Gjerdesgjelet (Skeie småkraftverk) valgt ut, men ikke Øystesegjelet. I kartleggingen ble DN-håndbok 13 benyttet for delområder, men det ble også lansert en egen verdissettingsskala som tok hensyn til hele området sett under ett og som inkluderte en lang rekke ekstra verdiparametere. Eksempler på slike kriterier er arrondering og kontinuitet i mengde død ved. Denne skalaen har syv trinn fra 0 (uten registrerte naturverdier) til 6 (Nasjonalt verdifulle og svært viktige). Det

er ikke uvanlig at bekkekløfter fortsatt vurderes og verdisettes etter denne skalaen selv om bekkekløftprosjektet er avsluttet.

KU-systemet

Begge søknadene for utbygging av Øystesevassdraget har blitt behandlet som KU-saker der det er utarbeidet konsekvensvurderinger (KU) etter plan og bygningslovens kapittel 14, jf vassdragsreguleringslovens § 5. Plan og bygningslovens kapittel 14 er et generelt system for saksbehandling av tiltak som kan få vesentlige virkninger for miljø og samfunn, med høringsrunder både i meldingsfasen og søknadsfasen (pbl § 14-2). Systemet baserer seg bl.a. på at hver sektormyndighet skal gi innspill dersom viktige natur- eller samfunnsverdier, som ligger innenfor deres sektoransvar, kan bli berørt. Dette er fordi den sektormyndigheten som behandler en søknad eller forbereder en innstilling ikke kan forventes å ha like stor kompetanse eller lokalkunnskap som de ulike sektormyndigheter har innenfor sine respektive sektorer.

NVEs vurdering

Prosess og kunnskapsgrunnlaget

Begge søknadene i Øystesevassdraget har blitt behandlet etter Plan- og bygningslovens forskrift om konsekvensutredninger (KU-forskriften). Denne skal sikre at saksbehandlingen ivaretar krav til utredning og dokumentasjon som følger av annet lovverk, og som er relevant for vurderingene i saken. Alle større tiltak og inngrep omfattes av forskriften, for eksempel industri, bygg, anlegg og alle typer infrastrukturtiltak. Det er Klima- og Miljødepartementet som er ansvarlig departement for forskriftens innhold og krav.

NVE forholder seg i sin saksbehandling til de til enhver tid gjeldende regler, og det har i denne saken vært omfattende høringsprosesser både i meldings- og søknadsfasen. En av de viktigste funksjonene til høringsprosessen er at berørte sektormyndigheter gir innspill til NVE om kunnskapsgrunnlaget og eventuelle konsekvenser for viktige natur- eller samfunnsverdier, som ligger innenfor deres sektoransvar. Dersom miljømyndigheter eller andre mener at en konsekvensutredning har mangler i forhold til kvalitet eller omfang er det naturlig at dette spilles inn i prosessen.

Kunnskapsgrunnlaget som har ligget til grunn for NVEs opprinnelige innstilling i Øystesesakene er altså innhentet gjennom den standard prosedyren som er angitt i KU-forskriften.

NVE konstaterer at det i høringsrunden på søknaden ikke kom innspill, verken fra sektormyndigheter eller andre, som tydet på at faktagrunnlaget vedrørende fossesprøytonen eller bekkekløfta var for dårlig. Naturvernforbundet i Hordaland krevet i sin høringsuttalelse (NVE 200903234-67) riktignok tilleggsundersøkelser. Men dette skjedde nærmest på generell basis, og kravet ble konkretiserte kun angående temaet anadrom fisk i nedre del av vassdraget. Naturvernforbundets innspill ble vurdert i innstillingen.

NVE vil videre påpeke at etter suppleringen av kunnskapsgrunnlaget med Biofokus-rapporten, så er Øysteseelva bedre undersøkt med tanke på biologisk mangfold enn tilfellet er i de fleste tilsvarende saker om vassdragsutbygging.

Litt om hydrologiske forhold i Øystesevassdraget

Ved utløpet av Vossadalsvatn er middelvannføringen 1,4 m³/s, middelflom (årsflom) 8 m³/s og skadeflom (10-årsflom, Q₁₀) 12-13 m³/s, se KU-rapport for hydrologi fra BKK (NVE 201001976-48). Ifølge søknaden vil overføringstunellen ha en kapasitet på 14,2 m³/s, noe som betyr at det sjeldent vil

være flomtap til Øystesevassdraget så lenge overføringen er åpen. Overføringen vil måtte stenges ved større tilsig i perioder med fullt magasin i Svartavatn, da det ikke skal overføres vann som kan bidra til eller forverre en flomsituasjon i mottaksvassdraget. Magasinet, som etter overføring vil ha et magasinivolum på ca. 26 % av årlig tilsig, er normalt fullt på sen-høsten og tidlig vinter (NVE 201001976-93). Sett sammen med at Øystesevassdraget ligger i en region der høstflom er dominerende, betyr dette at de største flommene fra Vossadalsvatn til Øystesevassdraget stor sett vil gå som tidligere.

Ved planlagt inntak til Øystese kraftverk er middelvannføringen 4,8 m³/s, middelflom (årsflom) 45 m³/s, 10-årsflom 62 m³/s og 100-årsflom 85 m³/s, se KU-rapport for hydrologi fra Multiconsult (NVE 200903234-42). Flomverdiene er oppgitt som døgnmiddelverdier, og momentanflommene (kulminasjonsverdiene) antas å ligge 20 % høyere. KU-rapporten oppgir videre at andre flomberegninger viser betydelig høyere verdier for flommene. Slukeevnen i Øystese kraftverk er oppgitt til 12 m³/s, og 8,65 m³/s i tilfelle overføringen fra Vossadalsvatn også blir realisert. I enkelte flomsituasjoner vil også kraftverket måtte stanse, pga. fare for tilstopping av inntaket av drivved, kvist og løv, eller fare for innsuging av oppvirvlet sand og grus. Samlet sett betyr dette mest sannsynlig at kraftverket vil ha forholdsvis lite å si for de store flommene, se også KU-rapporten for hydrologi kapittel 6.1.

Verdien av fossesprøytonen ved Ørredalsfossen og bekkekløfta i Øystesejuvet

Ifølge KU-rapporten for flora og fauna er fossesprøytonen ved Ørredalsfossen betydelig påvirket av menneskelige inngrep, ved beitepåvirkning og innplantet gran og lerk. I tillegg er det etablert traktorvei ned på fossens øst-side og bygget utsiktsplattform nede ved elva. Selv om dette også nevnes i Biofokus-rapporten mener NVE at dette i større grad burde vært diskutert ved verdisettingen av fossesprøytonen.

NVE vil videre påpeke at sammenligningen med verdiene kartlagt i Bekkekløftprosjektet har svakheter ved at både kunnskap og fokus var noe annerledes når den kartleggingen ble utført i perioden 2007-2009. F.eks. kan nevnes at områder med rødlistearter med status sårbar (VU) etter NVE-veileder 3-2009 ville hatt middels verdi, men ifølge vedlegget til DN-håndbok 13 om fosse-eng (Ihlen, Per Gerhard, 12.06.2014 *Fosse-eng*) skal slike områder gis stor verdi.

For øvrig har ikke NVE grunnlag for å trekke i tvil Biofokus sin konklusjon om at både fossesprøytonen og bekkekløfta bør settes til verdien svært viktig (A-verdi) etter systemet i DN-håndbok 13.

Overføringen fra Vossadalsvatn til Svartavatn

Hovedspørsmålet som NVE her vil ta stilling til er om overføringen vil medføre en slik reduksjon i vannføringen at det vil kunne få vesentlige konsekvenser for naturtypene og rødlisteartene i Øystesejuvet.

Biofokus framhever i sitt brev av 21.10.2016 (NVE 200903234-100) at de i sin rapport ikke har vurdert konsekvensene av BKKs overføringsprosjekt. Samtidig anbefales det for både fossesprøytonen og bekkekløfta (rapportens s. 17 og 18) at «dagens vannføringsregime ikke bør endres». Det er dermed litt uklart om Biofokus mener at overføringens reduksjon i vannføringen vil ha vesentlige konsekvenser for naturtypene og rødlisteartene.

Vurderingen fra Rådgivende biologer (NVE 200903234-99) synes i sin anvendelse av DN-håndbok 13 ikke å legge til grunn vedlegget om fosse-eng av 12.06.2014, som gir status «Svært viktig» for alle fosse-enger med minst én art med rødliste-status VU, EN eller CR. NVE har sjekket med Miljødirektoratet som har bekreftet at vedlegget om fosse-eng skal legges til grunn ved bruk av DN-

håndbok 13. For NVE framstår det derfor slik at Rådgivende biologer ikke anvender håndboken riktig i denne sammenhengen, i og med at de gir fosse-engen middels verdi.

NVE mener at det først og fremst er skoddemose (VU) og hårkurlemose (VU), som ble funnet i fossesprøytsonen ved Ørredalsfossen, som vil kunne bli påvirket ved overføringen. NVE mener imidlertid at påvirkningen blir begrenset, og vil peke på at reduksjonen i årlig middelvannføring ifølge BKK blir vesentlig mindre enn variasjonen mellom tørre og våte år ved dagens situasjon. Videre legger NVE til grunn at overføringen vil måtte stenges ved større tilsig på sen-høsten og tidlig vinter når Svartavatnmagasinet normalt vil være fullt, en periode som også vil være viktig for isdannelse i vassdraget. NVE mener derfor at overføringen i begrenset grad vil redusere dannelsen av is på vegetasjonen i fossesprøytsonen. Ising antas å være viktigste årsak til at trær og busker holdes borte fra sonen, og dermed at konkurransepresset ovenfor de rødlistede konkurransesvake mose- og lavartene holdes lavt.

I bekkekløfta lenger nedstrøms er det særlig mosearten *Hygrohypnum subeugyrium* (DD) og lavarten *Porpidia hydrophila* (VU) som etter NVEs mening vil kunne bli påvirket. Begge artene ble funnet på steinblokker eller sva langs elva. Viktig trussel for artene antas på generell basis å være vassdragsregulering. Særlig er det viktig med flommer som gir skuring av steinblokkene med is og drivved, og som dermed fjerner konkurrentene til nevnte truete arter. NVE mener imidlertid det er lite sannsynlighet at disse artene blir vesentlig påvirket ved overføringen fra Vossadalsvatn, da de største flommene i hovedsak vil gå som før. Dette baseres på at det er høstflommene som er dominerende i vassdraget. Dermed antar vi at skuring av is og drivved fortsatt vil holde konkurrentene borte.

Med dagens kunnskapsnivå er det knyttet noe usikkerhet til hva vanntilknyttede mose- og lavararter tåler angående reduksjon i vannføringen. NVE vil imidlertid påpeke at alle arter har en viss toleranse for mindre endringer i livsmiljøet, og kan tilpasse seg dette f.eks. ved hvor i forhold til fossesprøyten eller vannivået under flom nye individer vil etablere seg. På basis av dette og det som er anført ovenfor anser NVE det som lite trolig at forekomstene av nevnte sårbare arter vil bli vesentlig påvirket.

Når det gjelder de andre rødlistede artene i bekkekløfta så mener NVE at de i større grad er avhengig av luftfuktigheten, og at denne i liten grad vil bli påvirket av reduksjonen i vannføringen som følge av overføringen. Tilsiget i kløfteveggene, vegetasjonens beskyttelse mot uttørking og et generelt oseanisk klima vil være det samme, og vil ha stor betydning for luftfuktigheten i kløfta. I tillegg vil det ofte være slik i et lite vassdrag som Øystesevassdraget, at luftfuktigheten vil være høy i nedbørsgenererte flomperioder pga. nedbør i lufta.

NVE mener at en eventuell overføring av vann fra Vossadalsvatn til Samnangervassdraget vil ha begrensede virkninger for rødlistearter og naturtyper i Øystesejuvet. Dette gjelder selv om verdien av fossesprøytsonen og bekkekløfta økes fra B til A, og selv om det er gjort funn av rødlistede mose- og lavararter. NVE vil også påpeke at flere bekkekløfter i Kvam herad og nabokommuner har fått samme verdi som naturtypene i Øystesejuvet. NVE mener derfor at overføringen får begrenset betydning for den samlede belastningen på fossesprøytsoner og bekkekløfter i disse kommunene eller i regionen.

NVE mener med dette å ha vurdert føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9 for rødlistearter og naturtyper.

NVE mener samlet sett at konsekvensene for rødlisteartene og naturtypene alene ikke kan begrunne avslag på søknaden om overføringen fra Vossadalsvatn til Svartavatn. Heller ikke sammen med konsekvensene for landskap, friluftsliv og andre allmenne interesser mener NVE at de negative konsekvensene overgår fordelene ved tiltaket. Hensynet til friluftsliv og sårbart høyfjell var den viktigste årsaken til motstanden mot prosjektet under høringsrunden for søknaden, men NVE mener anbefalt slipp

av minstevannføring i tilstrekkelig grad vil avbøte disse konsekvensene, se NVEs innstilling (NVE 200903234-101).

Øystese kraftverk

Hovedspørsmålet er også her hvor store konsekvenser utbyggingen vil få for naturtypene og rødlisteartene ved Ørredalsfossen og i bekkekløfta nedstrøms, og hvilken betydning dette får for NVEs innstilling om å anbefale utbygging.

I Biofokus-rapporten vurderes Øystese kraftverk å få svært store negative konsekvenser både for naturtypelokalitetene og rødlisteartene. Dette baseres bl.a. på de store biologiske verdiene som er funnet, og på vurderingen av omfang (se Vegvesenets håndbok 712), som for naturtypelokalitetene vurderes til stor/middels negativ og for rødlisteartene som stor negativ.

Basert på KU-rapporten for hydrologi (NVE 200903234-42), se dennes tabell 7, vil utbyggingen av Øystese kraftverk medføre at årlig middelvannføring reduseres til om lag 23 % ved Ørredalsfossen. Dette er i tråd med Øystese Kraft AS sin høringsuttalelse til OED (NVE 200903234-99), der det anføres at middelvannføringen ved Ørredalsfossen etter utbygging vil være på 1120 l/s i sommerhalvåret og 780 l/s i vinterhalvåret, mens årlig middelvannføring like oppstrøms inntaket 200-300 m oppstrøms fossen ifølge KU-rapporten for hydrologi er 4,8 m³/s. Det framgår også at en del små og middels flomhendelser helt eller langt på vei vil forsvinne.

For artene i fossesprøytsonen ved Ørredalsfossen vil en reduksjon av årlig middelvannføring til 23 % kunne medføre en endring. Bl.a. vil ising på vegetasjonen vinterstid kunne gjøre seg gjeldende i mindre omfang enn i dag pga. reduksjon av vannføringen på høsten og vinteren, se KU-rapporten for hydrologi (NVE 200903234-42). NVE mener derfor det er en viss risiko for at forekomstene av skyggemose og hårkurlemose vil bli redusert eller utgå fra lokaliteten, vesentlig pga. konkurranse fra andre arter og reduksjon i habitatets størrelse. På den annen side vil de største flommene i hovedsak gå som tidligere, og dette kan medføre at isdannelsen ikke vil bli så redusert som reduksjonen i middelvannføringen kunne tyde på.

Ifølge KU-rapporten for flora og fauna er fossesprøytsonen ved Ørredalsfossen betydelig påvirket av menneskelige inngrep, ved beitepåvirkning og innplantet gran og lerk. I tillegg er det etablert sti/traktorvei ned på fossens øst-side og bygget utsiktsplattform nede ved elva. NVE mener at verdisetningen i Biofokus-rapporten for denne naturtypelokaliteten ikke i tilstrekkelig grad tar hensyn til disse inngrepene.

Når det gjelder forekomstene av mosearten *Hygrohypnum subeugyrium* (DD) og lavarten *Porpidia hydrophila* (VU) i bekkekløfta så

anser NVE det ikke som usannsynlig at disse artene kan bli noe påvirket. En god del av flommene gjennom året vil bli vesentlig redusert, se for eksempel figur 13 til 15 i KU-rapporten for hydrologi (NVE 200903234-42). Men utbyggingen vil ha forholdsvis lite å si for de store flommene, og NVE legger derfor til grunn at erosjon ved isgang, drivved og flomvannet i seg selv vil kunne fjerne konkurrentene til de konkurransesvake rødlistede artene også etter en utbygging.

På denne bakgrunn mener NVE at utbyggingen av Øystese kraftverk vil kunne medføre noe skade på naturmangfoldet, først og fremst i fossesprøytsonen ved Ørredalsfossen. En minstevannføring på 600 l/s i sommerperioden og 200 l/s i vinterperioden, som foreslått i innstillingen, antas å ha liten betydning som avbøtende tiltak for de rødlistede mose- og lavartene i fossesprøytsonen og på blokker og berg i elva. NVE har også vurdert mulighetene til å pålegge slipp av vann forbi inntaket i viktige perioder for islegging i fossesprøytsonen for å avbøte negative eventuelle konsekvenser for rødlisteartene. Dette

anses imidlertid som vanskelig å oppfylle, både fordi det krever overvåkning av isleggingssituasjonen i fossesprøytonen ved Ørredalsfossen gjennom vinteren og beslutning om når det skal slippes vann, og fordi pålegget blir vanskelig å følge opp gjennom tilsyn av NVE eller Fylkesmannen.

I Biofokus-rapporten påpekes at det er potensiale for flere sjeldne og truede arter knyttet til fuktige og baserike miljøer ved Ørredalsfossen og i bekkekløfta, og at deler av kløfta ikke er undersøkt pga. vanskelig framkommelighet.

NVE ser ikke bort fra at det fortsatt er potensiale for å finne flere rødlistearter i området som kan være sårbare for endringer i vannføringsregimet. NVE vil imidlertid påpeke at etter suppleringen av kunnskapsgrunnlaget med Biofokus-rapporten, så er Øysteseelva vesentlig bedre undersøkt enn tilfellet er i de fleste tilsvarende saker om vassdragsutbygging. Dermed er usikkerheten vedrørende verdien av det biologiske mangfoldet antakelig mindre i disse to sakene enn ellers.

FNH Hordaland har i sin uttalelse bedt NVE om å gjøre en ny vurdering av samlet belastning på bekkekløfter og fossesprøytoner. De viser også til NVE og OED sine vurderinger av samlet belastning i vedtakene om Risbruelva, Skeie og Tokagjelet kraftverk.

Etter det NVE kjenner til er det registrert 23 fossesprøytoner i Hordaland. Fem av disse har fått verdien A. Dette er Vøringsfossen i Eidfjord, Langfoss i Etne, Jarlandselva i Samnanger, Risbruelva i Kvam og Ørredalsfossen i Kvam. Av disse er det kun Vøringsfossen som er regulert og fraført vann. Jarlandselva har konsesjon, men er ikke utbygd. Risbruelva var omsøkt, men har fått avslag på konsesjonssøknaden. Langfossen i Etne ligger i verna vassdrag. Av de 18 fossesprøytonene med verdi B eller C, ligger 13 i vernede vassdrag eller har fått avslag på søknad om konsesjon, 3 ligger i vassdrag som er regulert eller som nylig har fått konsesjon og 2 ligger i vassdrag hvor det ikke er planer om vannkraftverk etter det NVE kjenner til.

Det er 51 bekkekløfter i Hordaland som er vurdert etter bekkekløftprosjektets metode. Fire av disse bekkekløftene har fått verdien 5. Dette er Øystese i Kvam, Eikhaugane i Modalen, Helledalen i Fusa og Nutegotene i Masfjorden. Det er kun Øysteselokaliteten hvor det foreligger planer om vannkraftkraftverk. Det er 12 bekkekløftlokaliteter hvor verdien er satt til 4. I seks av disse har NVE behandlet søknader om vannkraftverk. NVE kjenner ikke til planer om kraftverk for de resterende lokalitetene. Av de seks sakene NVE har behandlet er det gitt konsesjon til tre kraftverk og avslag til tre. Nottveit kraftverk er under bygging mens Vambheimselva og Ripelsgjuvet er gitt konsesjon. Tysso, Tveisme og Skarvefossen kraftverk er avslått.

I NVEs avveining av fordeler og ulemper legges det vekt på påvirkningen på lokaliteter i tillegg til verdien av området. NVE legger også vekt på mengden påvirkning på den enkelte naturtype i regionen. Selv om to lokaliteter har samme verdi vil påvirkningen være forskjellig og må vurderes fra sak til sak. Rent generelt kan man allikevel si at påvirkningen på en bekkekløft ved fraføring av vann vil være større i kontinentale miljøer enn i oseaniske miljøer. Dette skyldes at luftfuktigheten generelt er stabilt høyere i oseaniske områder. I kontinentale strøk vil elva i dalbunnen bidra med en forholdsmessig større andel av luftfuktigheten.

Etter en samlet vurdering av fordeler og ulemper mener NVE at en konsesjon til Øystese kraftverk kan anbefales. NVE legger bl.a. vekt på at kraftverket vil gi rundt 40 GWh i årlig ny fornybar kraft, at denne delen av vassdraget har begrenset selvstendig betydning for friluftsliv og reiseliv, og at konsekvensene for anadrome fiskearter vil bli små, se NVEs innstilling (NVE 200903234-101). Det er en viss risiko for at enkelte rødlistearter med status sårbar (VU) eller datamangel (DD), særlig de i fossesprøytonen, kan forsvinne fra vassdraget. Men NVE mener dette må kunne aksepteres sett opp mot fordelene ved utbyggingen. NVE vil også påpeke at Kvam herad ønsker utbygging av Øystese kraftverk.

Når det gjelder Øystese Kraft sine kommentarer knyttet til plasseringen av kraftverkets inntak så kan ikke NVE se at det bringes inn vesentlige nye momenter i forhold til det som ble lagt til grunn for innstillingen.

Samlet konsekvens av overføringen fra Vossadalsvatn og Øystese kraftverk

Ved realisering av begge prosjektene er det et spørsmål om de negative konsekvensene for fossesprøytsonen og bekkekløfta vil kunne bli større enn ved hver enkelt av utbyggingene. Så lenge overføringen er åpen vil vann fraføres Øystesevassdraget, noe som også vil redusere størrelsen på eventuelle flommer. NVE legger imidlertid til grunn at større flomhendelser, særlig de på senhøst tidlig vinter, i forholdsvis liten grad vil bli berørt av overføringen, se kapittelet «Litt om hydrologiske forhold i Øystesevassdraget» tidligere i dette brevet. Dette betyr at mye av erosjonen ved drivved og isgang fortsatt vil skje i Øystesegejelet.

Overføringen vil antakelig bety at fossesprøytsonen vil motta enda mindre vann enn kun ved Øystese kraftverk. Men det er samtidig sannsynlig at flomvannføringen i påfrysingsperioder på sen-høsten og tidlig vinter vil gå som tidligere. Derfor er det liten grunn til å anta at situasjonen i fossesprøytsonen med både overføringen og kraftverket blir særlig forskjellig fra situasjonen kun med Øystese kraftverk.

Andre naturverdier

FNF Hordaland m.fl. mener at Vossadalsvatn og Fitjadalsvatn burde vært vurdert i henhold til rødlisten for naturtyper der klare kalkfattige innsjøer er klassifisert som sårbare. NVE vil her påpeke at alle innsjøer i Norge ifølge rødlisten for naturtyper er sårbare (VU) eller sterkt truede (EN). For de aller fleste klare kalkfattige innsjøer skyldes dette sur nedbør, noe som er i sakt men jevn bedring. For øvrig vises til vurderingene i NVEs innstilling.

FNF Hordaland m.fl. anfører at Vossadalselva går gjennom en bekkekløft litt nedstrøms Vossadalshola, mellom kote 480 og 440. NVE vil påpeke at dette tidligere ikke er nevnt av noe parter, at dette ikke nevnes i KU-rapportene for naturmiljø eller for landskap for overføringsprosjektet (NVE 201001976-48), og at det ikke foreligger noen dokumentasjon som antyder at området fyller vilkårene til en bekkekløft etter DN-håndbok 13.

Vannforskriftens § 12

Sabima m. fl. (NVE 200903234-102) har anført mangelfull vurdering etter vannforskriften § 12 i NVEs innstilling.

NVE vil fastholde at vannforskriftens bestemmelser ikke er til hinder for omsøkte utbygginger i Øystesevassdraget.

Vossadalselva fra Vossadalsvatn til Vossadalshola er i dag del av en mye større vannforekomst kalt «Storaelvi sidebekker» (Vann-nett 052-96-R). Fra Vossadalshola til Fitjadalsvatn er Vossadalselva en egen vannforekomst kalt «Storaelvi oppstrøms Fitjadalsvatnet» (Vann-nett 052-56-R). Fitjadalsvatn er egen vannforekomst (Vann-nett 052-2014-L). Alle tre vannforekomstene har god økologisk tilstand og udefinert kjemisk tilstand.

Øysteseelva er delt i to vannforekomster. Den øverste strekker seg fra Fitjadalsvatn til halvveis ned i bekkekløfta, og kalles i Vann-nett «Øysteseelvi nedstrøms Fitjadalsvatnet (Vann-nett 052-104-R). Den har god økologisk tilstand og udefinert kjemisk tilstand. Resten av Øysteseelva kalles «Øysteseelvi nedre del» (Vann-nett 052-103-R), og har moderat økologisk tilstand og udefinert kjemisk tilstand. Alle vannforekomstene i vassdraget anses i dag som naturlige.

Elvestrekningene mellom Vossadalsvatn og Fitjadalsvatn, og mellom inntaket og utløpet til Øystese kraftverk, vil sannsynligvis bli klassifisert som sterkt modifiserte vannforekomster (SMVF), hvis utbyggingene realiseres. Miljømålet vil i så tilfelle bli endret til godt økologisk potensial.

Begge utbyggingene vil medføre en viss reduksjon i miljøtilstanden på de aktuelle elvestrekningene. Om dette er en «forringelse» i vannforskriftens forstand, dvs. at tilstanden går ned en klasse, vil avhenge av hvor sterkt de ulike naturverdiene blir påvirket. Uansett gis det hjemmel for forringelse i tilstanden, hvis vilkårene i § 12 blir oppfylt. Vilkåret om praktisk gjennomførbare avbøtende tiltak vil oppfylles bl.a. ved pålegg om minstevannføring. Med henvisning til Norske myndigheters generelle verdisetting av økt fornybar kraftproduksjon ved vannkraftutbygging, mener NVE at også de andre vilkårene i § 12 er oppfylt. I tillegg nevnes at tilstanden for begge elvestrekningene vil oppfylle kravet til godt økologisk potensial. Dette miljømålet defineres ved hjelp av den såkalte «tiltaksmetoden», hvor fastsettelsen av minstevannføring vil være et viktig element. Det vises her til veileder 01:2014 «*Sterkt modifiserte vannforekomster: Utpeking, fastsetting av miljømål og bruk av unntak*», fra departementsgruppen for vannforskriften.

NVEs konklusjon

NVE mener at overføringen fra Vossadalsvatn til Samnangervassdraget ikke vil ha vesentlig betydning for rødlistede arter og naturtyper i fossesprøytsonen og bekkekløfta i nedre del av Øystesevassdraget, og vil fastholde anbefalingen av konsesjon.

For Øystese kraftverk mener NVE at dette vil kunne medføre skade på rødlistearter og naturtyper, og at enkelte rødlistearter kan forsvinne fra vassdraget. Dette gjelder særlig artene i fossesprøytsonen ved Ørredalsfossen. NVE vil allikevel anbefale konsesjon da vi mener at fordelene for samfunnet alt i alt overstiger de negative konsekvensene av en utbygging.

Med hilsen

Ingunn Åsgard Bendiksen
avdelingsdirektør

Carsten Stig Jensen
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Kopi til:

Bergen og Hordaland Turlag
BKK Produksjon AS
Den Norske Turistforening
Forum for natur og friluftsliv Hordaland
Kvam herad
Naturvernforbundet i Hordaland
Norges Jeger- og Fiskerforbund
Norges Jeger- og Fiskerforbund – Hordaland
Norges Naturvernforbund
Norsk Friluftsliv

Sabima Samarbeidsrådet For Biologisk Mangfold
WWF Norge AS
Øystese Kraft AS